

Tárgyleírás

Tárgy neve: Kiberkartográfia

Tárgy kódja: ???

Tárgyfelelős neve: Török Zsolt Győző

Tárgyfelelős tudományos fokozata: PhD

Tárgyfelelős MAB szerinti akkreditációs státusza: AT

Az oktatás célja [*Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség, attitűd, autonómia, felelősség) tömör leírása*]

Tudás:

- Ismeri a Föld, más bolygók, valamint virtuális és absztrakt terek térképi ábrázolásának és geovizualizációinak módszereit és lehetőségeit.
- Tisztában van a kartográfiai ábrázolásformákkal támogatott vizualizációs folyamatok kulturális kontextusával és főbb kognitív és affektív vonatkozásaival.

Képesség:

- Szakterületén szerzett tudása alapján képes térképi ábrázolásformák és térvonatkozású vizualizációk elemzésére, értelmezésére, dokumentálására.
- Birtokában van annak a tudásnak, amelynek alkalmazása szükséges a természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek földtudományok körébe sorolható alapvető ábrázolási kérdéseinek megoldásához.
- Képes a földrajzi és földtudományi összefüggések komplex megértésére, valamint alkalmazva a térképi ábrázolás grafikus módszereit képes valós és virtuális terek vizualizációjának alkotására.

Attitűd:

- Törekszik a természet és az ember viszonyának történeti megismerésére.
- Hitelesen képviseli a természettudományos világnézetet, és közvetíteni tudja azt szakmai és nem szakmai közönség felé.
- Ismeri a vitatkozó és kételkedő természettudós példáját.
- Képes csoport és egyedüli munkára is.

Autonómia és felelősség:

- Felelősséggel együttműködik a természettudományi és más szakterület szakembereivel
- Saját munkájának eredményét reálisan és felelősséggel értékeli ...
- A természettudományos világnézetet felelősséggel vállalja.

Az oktatás tartalma [*az elsajátítandó ismeretanyag tömör leírása*]:

A térképi megismerés kognitív és affektív vonatkozásai, szerepük a humán megismerésben. Térképek és világképek az ókorban, a középkor világképe. A reneszánsz világkép és a nagy földrajzi felfedezések kapcsolata: tengeri térképek és kozmográfiák. Kelet és nyugat: Kolumbusz, Vespucci, da Gama, Magellán. Magyar felfedezők a világ felfedezésében: Julianustól Almásyig. Elképzelt terek, a fantázia térképei. Térképek a reneszánsz művészetben. Irodalmi kartográfia: sci-fi és fantasy térképek (Tolkien), narratív kartográfia. Térkép, film, VR: kinematikus kartográfia (Star Trek). A kibertér létrejötte és értelmezései. A web térképezése és a webtérképek. Kiberkartográfia és neogeográfia. Virtuális világok jövője: lehetőségek és veszélyek.

A számonkérés és értékelés rendszere: Gyj5

Szakirodalmi felkészülést követően szemináriumi kiselőadás tartása. Választott fantáziavilág térképének tervezése és rajzolása, a térképszerkesztési feladat elemzése megadott szempontok alapján.

Irodalom:

Kötelező:

- Dodge, Martin –Kitchin, Rob 2001: Mapping Cyberspace. Routledge, London.
- Klinghammer István – Mosonyi László – Török Zsolt (szerk.) 2003: Amiről a térképek mesélnek. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Cosgrove, Denis 2003: Apollo's Eye. A Cartographic Genealogy of the Earth in the Western Imagination. The Johns Hopkins University Press, Baltimore – London.

Ajánlott:

- Mészáros Rezső: A kibertér társadalomföldrajzi értelmezése. Magyar Tudomány, 2001.7.
- Woodward, David 1987: Art and Cartography. Six Historical Essays. University of Chicago Press, Chicago –London.
- The Times Atlasz: Felfedezések. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1993.
- Török Zsolt Győző 2018: Utazások és térképek: az ókori világ vizualizációja Ptolemaiosz földrajzi művében. FUT Földrajz – Utazás – Történelem. Martin Opiz Kiadó, Budapest

Cybercartography

Az oktatás célja angolul [*Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség, attitűd, autonómia, felelősség) tömör leírása*]:

Purpose of education (competencies):

Knowledge:

- Knowledge of the methods and possibilities of cartographic representation and geovisualisations of the Earth, other planets, as well as virtual and abstract spaces.
- Understanding of the cultural context and the main cognitive and affective aspects of visualisation processes supported by cartographic representation forms.

Capacities:

- Based on the knowledge acquired in his/her field of expertise, he/she is able to analyse, interpret and document map representations and spatial visualisations.
- Possess the knowledge necessary to apply this knowledge to solve basic problems of representation of natural processes, natural resources, living and non-living systems in the earth sciences.
- Ability to understand geography and geosciences in a complex context, and to create visualisations of real and virtual spaces using the graphic methods of cartographic representation.

Attitude:

- Seeks to understand the relationship between nature and man through history.
 - Represents a scientific worldview authentically and communicates it to professional and non-professional audiences.
 - Knows the example of the debating and doubting natural scientist.
 - Able to work in groups and individually.

Autonomy and responsibility:

- Collaborate responsibly with experts in science and other disciplines.
- Evaluates the results of his/her own work realistically and responsibly.
- Takes responsibility for a scientific worldview.

Content of education:

Cognitive and affective aspects of cartography and their role in human cognition. Maps and worldviews: Antiquity and the Middle Ages. The Renaissance world view and the great geographical discoveries: portolan charts and cosmographies. East and West: Columbus, Vespucci, da Gama, Magellan. Hungarian explorers in the geographical discovery of the world: from Julian to Almásy. Imaginary spaces, maps of fantasy. Maps in Renaissance visual art. Literary cartography: science fiction and fantasy maps, narrative cartography. Map and film: cinematic cartography. The development and interpretations of cyberspace. Mapping the web and web

maps. Cybercartography and neogeography. The future of virtual worlds: opportunities and threats.

A számonkérés és értékelés rendszere angolul

Evaluation system: P5

Independent research project: studying the special literature on imaginary maps, preparing a short presentation. Design and construction of fantasy map of own choice, the critical evaluation of the work based on given criteria.

Idegen nyelven történő indítás esetén az adott idegen nyelvű irodalom [2-5 kötelező és/vagy ajánlott irodalom] / **Literature:**

Obligatory:

- Dodge, Martin –Kitchin, Rob 2001: Mapping Cyberspace. Routledge, London.
- Cosgrove, Denis 2003: Apollo's Eye. A Cartographic Genealogy of the Earth in the Western Imagination. The Johns Hopkins University Press, Baltimore – London.

Recommended:

- Woodward, David 1987: Art and Cartography. Six Historical Essays. University of Chicago Press, Chicago –London.
- The Times Atlas of World Exploration: 3000 Years of Exploring, Explorers, and Mapmaking. Harper and Collins, New York, 1991.
- Török, Z.G. et al. 2018: The virtual tourist: Cognitive strategies and differences in navigation and map use while exploring an imaginary city. Int. Arch. Photogramm. Remote Sens. Spatial Inf. Sci., XLII-4, 631–637, 2018, <https://doi.org/10.5194/isprs-archives-XLII-4-631-2018>.